

הסברים

אנלוגיות (שאלות 1-6)

1. השאלה: עוגן : להפליג -

היחס: עוגן הוא מתקן לעצירת הספינה. כהוא מורד לא ניתן להפליג וכשהוא מורם ניתן להפליג.
כש-א' סגור לא ניתן ב', וכשהוא פתוח ניתן ב'.

תשובה (1): תריס : להחשיך. האם כשתריס סגור לא ניתן להחשיך, וכשהוא פתוח ניתן להחשיך? לא. תריס אמור לאפשר לווסת את כניסת האור. כשהוא סגור לא נכנס אור לחדר וכשהוא פתוח נכנס אור לחדר.

תשובה (2): קשר : להתיר. האם כשקשר סגור לא ניתן להתיר, וכשהוא פתוח ניתן להתיר? לא. להתיר זה לפתוח את הקשר, בעוד שלהפליג זה לא לפתוח את העוגן.

תשובה (3): מפתח : לנעול. האם כשמפתח סגור לא ניתן לנעול, וכשהוא פתוח ניתן לנעול? לא. מפתח משמש כדי לפתוח או לנעול את הדלת, בעוד שעוגן אינו משמש כדי להפליג את הספינה.

תשובה (4): פקק : למזוג. האם כשפקק סגור לא ניתן למזוג, וכשהוא פתוח ניתן למזוג? כן.
תשובה (4).

2. השאלה: מנהץ : חלק -

היחס: מנהץ הוא חפץ המשמש להחלקה של בגד, כלומר להפיכת משהו אחר לחלק.
א' משמש להפיכת משהו אחר ל-ב'.

תשובה (1): סרגל : ישר. האם סרגל משמש להפיכת משהו אחר לישר? לא. סרגל הוא חפץ שנועד לאפשר סרטוט של קווים ישרים.

תשובה (2): כרית : רך. האם כרית משמשת להפיכת משהו אחר לרך? לא.

תשובה (3): סולם : גבוה. האם סולם משמש להפיכת משהו אחר לגבוה? לא. סולם הוא מתקן המשמש לטיפוס למקומות גבוהים.

תשובה (4): מגבת : יבש. האם מגבת משמשת להפיכת משהו אחר ליבש? כן. מגבת משמשת לייבוש של כלים, ידיים, גוף וכו'.

תשובה (4).

3. השאלה: צער : "אוי ואבוי" -

היחס: מי שאומר "אוי ואבוי" עושה זאת כדי להביע צער.
אומרים ב' כדי להביע א'.

תשובה (1): ציפייה : "חזיו ורעם". האם אומרים "חזיו ורעם" כדי להביע ציפייה? לא. אומרים "חזיו ורעם" כדי להביע רוגז. (חזיו ורעם = לכל הרוחות!)

תשובה (2): הסכמה : "בסדר". האם אומרים "בסדר" כדי להביע הסכמה? כן.

תשובה (3): שתיקה : "הס!". האם אומרים "הס!" כדי להביע שתיקה? לא. מצווים על מישהו אחר "הס!" כדי שישתוק, כלומר כדי שיעבור למצב של שתיקה.

תשובה (4): אמינות : "בהן צדק". אומרים "בהן צדק" כדי להביע אמינות? לא. אומרים "בהן צדק" כדי לשכנע מישהו אחר שאתה נוהג באמינות. (בהן צדק = בכנות)

תשובה (2).

4. השאלה: **לסתת** : בנייה -

היחס : **לסתת** זה להחליק ולהקציע אבן כדי שיהיה ניתן להשתמש בה **לבנייה**.
א' זה להכין משהו כדי שיהיה ניתן להשתמש בו ל-**ב'**.

תשובה (1): ללוש : אפייה. האם **ללוש** זה להכין משהו כדי שיהיה ניתן להשתמש בו **לאפייה**? כן. ללוש זה להכין את הבצק לקראת אפייה.

תשובה (2): לבצר : כיבוש. האם **לבצר** זה להכין משהו כדי שיהיה ניתן להשתמש בו **לכיבוש**? לא. **לבצר** (לשים ביצורים) זו פעולה שעושים כדי למנוע **כיבוש** על ידי מישהו אחר.

תשובה (3): לחטוב : כריתה. האם **לחטוב** זה להכין משהו כדי שיהיה ניתן להשתמש בו **לכריתה**? לא. **לחטוב** זה לבצע **כריתה**. (לחטוב = לכרות)

תשובה (4): לפהק : שינה. האם **לפהק** זה להכין משהו כדי שיהיה ניתן להשתמש בו **לשינה**? לא. **לפהק** זו פעולה לא רצונית של הגוף כדי לאותת שהוא זקוק ל**שינה**.

תשובה (1).

5. השאלה: **דוכי** : גלים -

היחס : **דוכי** זה שאון (רעש) הגלים.
א' זה שאון ה-**ב'**.

תשובה (1): אמרה : בגד. האם **אמרה** זה שאון **הבגד**? לא. **אמרה** היא קצה **הבגד**.

תשובה (2): תקתוק : שעון. האם **תקתוק** זה שאון **השעון**? כן.

תשובה (3): הד : מערה. האם **הד** זה שאון **המערה**? לא. **הד** הוא קול חוזר ממקום שהוא נתקל בו, והוא מתרחש בין היתר בזמן שמשמיעים רעש **במערה**.

תשובה (4): קור : שלג. האם **קור** זה שאון **השלג**? לא.

תשובה (2).

6. השאלה: **התנצחות** : התנצח – (התנצחות = ויכוח עקשני)

היחס : **התנצחות** התרחשה כאשר שני צדדים **התנצחו** זה עם זה.
א' התרחשה כאשר שני צדדים **ב'**-ו זה עם זה.

תשובה (1): פגישה : נועד. האם **פגישה** התרחשה כאשר שני צדדים **נועדו** זה עם זה? כן. (נועד = קיים פגישה)

תשובה (2): התלקחות : התלקח. האם **התלקחות** התרחשה כאשר שני צדדים **התלקחו** זה עם זה? לא. כש**משהו התלקח** הוא יצר **התלקחות** (התלקחות = תחילת הבערה)

תשובה (3): מפלה : הובס. האם **מפלה** התרחשה כאשר שני צדדים **הובסו** זה עם זה? לא. מי **שהובס** הוא מי ש**ספג מפלה**.

תשובה (4): התפייסות : פייס. האם **התפייסות** התרחשה כאשר שני צדדים **פייסו** זה עם זה? לא. **פייס** זה מי שהביא ל**התפייסות** בין שני צדדים.

תשובה (1).

הבנה והסקה (שאלות 7-17)

- 7.** נשאלנו איזו מהתופעות שבתשובות היא הדומה ביותר לתופעה המתוארת בפסקה. נקרא את הפסקה בעיון ונבין בקווים כלליים את התופעה המוזכרת בה בטרם ניגש לתשובות.
- לפי הפסקה, רבים מאמינים שיום שישי ה-13 מועד לאסונות רבים, ולכן הם נוהרים בו יותר מימי שישי אחרים. כתוצאה מזהירות היתר יש ביום שישי ה-13 דווקא פחות אסונות מימי שישי אחרים.
- כלומר, עלינו לחפש מקרה שבו חשש מאסון או כישלון כלשהו יגרום לנו להתאמץ יותר, ואותו מאמץ יגרום לנו להצליח יותר מבימים שבשגרה.
- כעת נבדוק את הטענות שבתשובות עד שנמצא מקרה מתאים:
- תשובה (1): מתוארת תופעה לפיה בענף הסקי ככל שהופכים למקצועיים יותר כך נפצעים פחות. לא מתאים.
- תשובה (2): מתוארת תופעה לפיה החשש של סטודנט מפני כישלון במבחן מסוים גורם לו ללמוד אליו יותר, וההשקעה לבסוף גורמת לו להצליח יותר מבשאר המבחנים. מתאים בדיוק, ולכן זו התשובה הנכונה.
- לצורך שלמות ההסבר נעבור גם על שאר התשובות ונסביר מדוע הן אינן מתאימות:
- תשובה (3): מתוארת תופעה לפיה זהירות יתר מכלבים מביאה לכך שהם יהיו תוקפניים יותר. אנחנו מחפשים מקרה הפוך לפיו זהירות היתר מועילה לנו בסופו של דבר.
- תשובה (4): מתוארת תופעה לפיה הוספת שוטרים רלוונטיים יותר לשעות בהן מתרחשים פשעים. לא מתאים.
- תשובה (2)**

- 8.** נשאלנו לאיזו מבין השאלות שבתשובות המוצעות אין תשובה בפסקה. נקרא את הפסקה ולאחר מכן נבדוק את השאלות שבתשובות המוצעות. נפסול שאלות שהפסקה עונה עליהן.
- תשובה (1): השאלה "איזו תכונה מאפשרת לחומט לחוש בתנודות הביצה בעודו בתוכה?" אינה מקבלת מענה בפסקה. לכן זו התשובה הנכונה.
- לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם את שאר התשובות ונראה כי השאלות המופיעות בהן מקבלות מענה בפסקה:
- תשובה (2): לפי הפסקה חומט שטרם בקע מביצתו עשוי לחשוך בנוכחותו האפשרית של טורף, כאשר "דבר-מה מנענע ביצת חומט או מזיז אותה ממקומה". לפיכך, השאלה "מה גורם לחומט שטרם בקע מביצתו לחשוך בנוכחותו האפשרית של טורף?" מקבלת מענה בפסקה, ולכן התשובה נפסלת.
- תשובה (3): לפי הפסקה החומט יכול לבקוע טרם זמנו כשהוא חושש מטורף, ואז הוא יכול בן רגע לפתוח במנוסה לעבר מקום מסתור. לפיכך, השאלה "כיצד יכולתו של החומט לבקוע טרם זמנו יכולה לאפשר לו להינצל מטריפה?" מקבלת מענה בפסקה, ולכן התשובה נפסלת.
- תשובה (4): לפי הפסקה הפעולה הראשונה שעושה חומט שבקע טרם זמנו היא "בן רגע לפתוח במנוסה לעבר מקום מסתור". לפיכך, השאלה "מה הפעולה הראשונה שעושה חומט שבקע טרם זמנו?" מקבלת מענה בקטע, ולכן התשובה נפסלת.
- תשובה (1)**

- 9.** לפנינו שאלת כללים. עלינו למצוא איזו מהסטודנטיות הבאות עמדה בכללי בחירת הספרים לעבודת הגמר כפי שהם נתונים בשאלה. נבדוק את התשובות המוצעות:
- תשובה (1): לפי הכלל הראשון אסור לבחור שני ספרים שנכתבו באותה שפה. לפיכך, סטודנטית שתבחר ספר שירה וספר עיון שנכתבו שניהם בצרפתית אינה עומדת בכללים. לכן התשובה נפסלת.
- תשובה (2): לפי הכלל השני אחד משני הספרים שאינם ספר עיון צריך להיות ספר שנכתב בשפת האם של הסטודנט. במקרה זה סטודנטית ששפת אימה אנגלית לא בחרה אף ספר באנגלית, ולכן היא אינה עומדת בכללים. לכן התשובה נפסלת.
- תשובה (3): לפי הכלל השני אחד משני הספרים שאינם ספר עיון צריך להיות ספר שנכתב בשפת האם של הסטודנט. במקרה זה סטודנטית ששפת אימה יפנית בחרה ספר בשפת האם שלה, אך הוא ספר עיון. לכן היא אינה עומדת בכללים, והתשובה נפסלת.

פסלנו שלוש תשובות ולכן התשובה הנותרת בהכרח נכונה. לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם אותה:
תשובה (4): הסטודנטית מקיימת את שני הכללים. היא בחרה שלושה ספרים בשפות שונות, ואחד משני הספרים שאינו ספר עיון הוא בשפת האם של שלה (ספר פרוזה בצרפתית).

תשובה (4).

10.

נציב בפסקה את התשובות המוצעות עד שיתקבל משפט הגיוני. התשובה הנכונה היא (2).
תשובה (2): יש להפעיל לחץ על עובד כדי שישנה את החלטתו, אם החליט לפרוש מתפקידו; זאת משום שארגון שאינו שם לעצמו כיעד לצמצם ככל האפשר את תחלופת העובדים, נידון מראש לכישלון.
 בחלק הראשון נכתב שאם עובד מחליט לפרוש צריך לעשות מאמץ כדי לגרום לו בכל זאת להישאר. בחלק השני מסבירים את הסיבה לכך – אם ארגון לא מתאמץ למנוע תחלופת עובדים (כלומר, לשמר אותם) הוא נידון לכישלון. מתקבלת פסקה הגיונית, ולכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (2).

11.

נציב בפסקה את התשובות המוצעות עד שיתקבל משפט הגיוני. התשובה הנכונה היא (3).
תשובה (3): את רבים משיריה של המשוררת ששה הלחינו ושרו זמרים מוכרים. בריאיון עימה אמרה המשוררת שהיא שמחה על כך מכיוון שכך יכול להכיר אותם קהל רחב מן הקהל המצומצם של קוראי השירה. אף על פי כן, אני תוהה אם הקהל אכן מכיר את שירתה היכרות של ממש, שכן נראה שמי שמזמזמים את שיריה של ששה אינם נותנים את זעתם כלל למשמעות מילותיהם, וגם אם הם עושים זאת, הרי הם שבויים בפרשנות שנתן המלחין לשיר.
 מהחלק הראשון של הפסקה עולה שששה שמחה מכך שמלחינים מפורסמים הלחינו את שיריה, מכיוון שכך לטענתה יותר קהל נחשף אליהם ומכיר אותם. בחלק השני עולה תהיה האם העובדה ששיריה הולחנו על ידי מלחינים מפורסמים באמת הביאו לכך שממש מכירים את שיריה, כי רוב האנשים מתמקדים בעיקר בלחן, וגם אם בכל זאת מקשיבים למילים הם מפרשים אותן לפי פרשנות המשוררים ולא על פי כוונתה של רחל. מתקבלת פסקה הגיונית, ולכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (3).

12.

נציב בפסקה את התשובות המוצעות עד שיתקבל משפט הגיוני. התשובה הנכונה היא (4).
תשובה (4): אין צורך להחליט אם לנוכח ההפרה של תנאי מהותי בחוזה מצד רחמים, אלירז רשאי לבטל את החוזה שעליו חתמו. החלטה כזו מיותרת, משום שאלירז אינו מעוניין כלל בביטול החוזה ביניהם.
 אין טעם לבדוק האם מותר לאלירז לבטל את החוזה בינו לבין רחמים, מכיוון שבכל מקרה הוא לא מתכנן לבטלו (גם אם יהיה מותר לו לעשות זאת). מתקבלת פסקה הגיונית, ולכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

13.

נתון שממוצע הציונים של תלמידים שהשתתפו בשיעורי חזרה לקראת המבחן היה גבוה יותר מממוצע הציונים של תלמידים שלא השתתפו בהם. כמו כן, נתון שהמורה הסיק ששיעורי החזרה סייעו להצלחה בבחינה. מבקשים שנמצא הסבר חלופי לזה של המורה.
 נבדוק את התשובות המוצעות, ונראה כי תשובה (3) מתאימה:
תשובה (3): לפי הסבר זה התלמידים הטובים יותר (שקדנים ובעלי מוטיבציה) הם שבחרו להשתתף בשיעורי החזרה. כלומר, מדובר בתלמידים שבכל מקרה היו מוציאים ציונים גבוהים יותר, ללא קשר להשתתפותם בשיעורי החזרה. לפיכך, הסבר זה מהווה הסבר חלופי להסבר של המורה – התלמידים משיעורי החזרה הצליחו כי הם שקדנים ובעלי מוטיבציה גדולה יותר מהתלמידים שלא הגיעו לשיעורי החזרה. לכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (3).

14.

נשאלנו איזו מהטענות שבתשובות, הנוגעות למחלת קרויצפלד-יעקב עולה מדבריה של חוקרת המוח רות גביזון. נקרא את הפסקה וניגש לבדוק את התשובות.

תחילה נסכם את דבריה של רות. לפי דבריה, ישנם חלבונים לא תקינים שהגוף לא מצליח לפרק. הם מצטברים ברקמות (המוח) והופכים ל'עמילואידים'. הצטברות העמילואידים מביאה להיווצרות כמות עודפת של רדיקלים חופשיים, ולפיכך למחלות כגון הקרויצפלד-יעקב. בנוגע למחלת הקרויצפלד-יעקב, מקורה בחלבוני PrP פגומים, שכאמור (בתחילת דבריה) הופכים לעמילואידים ברקמות המוח.

כעת נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): ברקמת המוח של הסובלים ממנה (ממחלת קרויצפלד-יעקב) יש הצטברות של עמילואידים המורכבים מחלבוני PrP פגומים. זו התשובה הנכונה.

לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם את שאר התשובות ונראה כי הן אינן עולות מדבריה של גביזון:

תשובה (2): המחלה אינה מונעת מהגוף לפרק חלבונים. המחלה עלולה להיווצר במקרים שהגוף לא מצליח לפרק חלבונים לא תקינים. התשובה נפסלת.

תשובה (3): המחלה אינה זו יוצרת את הרדיקלים החופשיים, אלא להפך. הרדיקלים החופשיים העודפים שנוצרים בעקבות הצטברות העמילואידים הם שמביאים למחלות. התשובה נפסלת.

תשובה (4): המחלה אינה נגרמת מרדיקלים חופשיים שמפרקים משקעי חלבון בקליפת המוח, אלא מרדיקלים חופשיים שמצטברים בקליפת המוח בגלל שהגוף אינו מצליח לפרק משקעי חלבון פגומים. התשובה נפסלת.

תשובה (1).

15.

תחילה נקרא את הפסקה וננתח אותה. לאחר מכן נבדוק את התשובות המוצעות ונחפש טענה **הסותרת** את הנטען בה.

מהפסקה עולה שבשנת 2020 הופיעו ברשימה של פורבס שתי ספורטאיות, ושזו הפעם הראשונה מאז 2016 שהופיעה בו יותר מספורטאית אחת. כלומר, ב-2016 הופיעו ברשימה לפחות שתי ספורטאיות, אך מאז ועד 2020 הופיעה ברשימה של פורבס **לכל היותר** ספורטאית אחת.

תשובה (1): הפסקה לא מספקת מידע בנוגע לכמות הספורטאיות שהופיעו במגזין פורבס מאז שפורסם לראשונה בשנת 2012 ועד שנת 2016 (אז הופיעו בו שתי ספורטאיות). לפיכך, קיימת אפשרות שהרשימה של שנת 2015 לא מנתה אף ספורטאית. כלומר, תשובה זו **אינה סותרת** את הנטען בפסקה, ולכן היא נפסלת.

תשובה (2): מהפסקה עולה כי בשנת 2016 הופיעו ברשימה לפחות שתי ספורטאיות. לפיכך לא ייתכן שהרשימה של שנת 2016 מנתה ספורטאית אחת בלבד. מכאן שהטענה **סותרת** את הנטען בפסקה, ולכן זו התשובה הנכונה.

לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם את שאר התשובות:

תשובה (3): מהפסקה עולה כי בשנים 2017 עד 2019 היו ברשימה **לכל היותר ספורטאית אחת.** לפיכך, קיימת אפשרות שהרשימה של שנת 2017 מנתה ספורטאית אחת. כלומר, תשובה זו **אינה סותרת** את הנטען בפסקה, ולכן היא נפסלת.

תשובה (4): מהפסקה עולה כי בשנים 2017 עד 2019 היו ברשימה **לכל היותר ספורטאית אחת.** לפיכך, קיימת אפשרות שהרשימה של שנת 2018 לא מנתה אף ספורטאית. כלומר, תשובה זו **אינה סותרת** את הנטען בפסקה, ולכן היא נפסלת.

תשובה (2).

16.

נשאלנו איזו מהטענות הבאות **אינה** עולה בקנה אחד עם גישתו של יאקובסון. נקרא את הפסקה במטרה להבין מהי הגישה אותה מציג יאקובסון, ולאחר מכן ניגש לבדוק את התשובות. נפסול טענות שעולות בקנה אחד עם גישתו.

על פי הפסקה, יאקובסון מגדיר שש פונקציות שצורות לשוניות ממלאות בתקשורת המילולית ("שש פונקציות כאלה"): העברת מידע חדש, הבעת רגשות של המוען, השפעה על הנמען, גרימת הנאה מהצורה הלשונית עצמה, שמירה על נימוסים ומוסכמות חברתיות, והבהרות הקשורות לתקשורת עצמה.

כעת נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): לפי הפסקה גרימת הנאה מהצורה הלשונית עצמה, כמו בשימוש בחרוזים או במשחקי מילים, היא אחת מהפונקציות שצורות לשוניות ממלאות בתקשורת המילולית, זאת על פי יאקובסון. כלומר, הטענה לפיה השימוש בחרוזים או במשחקי מילים **אינו ממלא** פונקציה בתקשורת המילולית אלא נועד לגרימת הנאה בלבד, אינה עולה בקנה אחד עם גישתו. זו התשובה הנכונה.

לצורך שלמות ההסבר נעבור בקצרה גם על שאר התשובות, ונראה כי הן תואמות את גישתו של יאקובסון.

תשובה (2): לפי יאקובסון, אחת משש הפונקציות שצורות לשוניות ממלאות בתקשורת מילולית היא שמירה על נימוסים ומוסכמות חברתיות. התשובה נפסלת.

תשובה (3): לפי יאקובסון, העברת מידע חדש וביטוי רגשות הן שתיים מתוך שש פונקציות שצורות לשוניות ממלאות בתקשורת מילולית. כלומר, לעיתים המטרה של תקשורת מילולית היא ביטוי רגשות ולא העברת מידע חדש. התשובה נפסלת.

תשובה (4): לפי יאקובסון, אחת משש הפונקציות שצורות לשוניות ממלאות בתקשורת מילולית היא השפעה על הנמען באמצעות ציווי, פקודה או המלצה. מכאן שלפי יאקובסון, אחד השימושים שאנו עושים בצורות לשוניות הוא הניסיון להשפיע על מעשיו והתנהגותו של האדם שדברינו מכוונים אליו. התשובה נפסלת.

תשובה (1).

17.

עלינו למצוא איזו מהטענות שבתשובות **אינה** עולה מן הציטוט. נקרא את הציטוט וניגש לבדוק את התשובות המוצעות. נפסול טענות שעולות מן הקטע.

תשובה (1): "...העלה שרידים של קריית שלטון גדולה, שהקימו בניו של החילוף עבד אל-מלכ". כלומר, המבנים שנמצאו באזור הר הבית לא נבנו בתקופת שלטונו של עבד אל-מלכ אלא בתקופת בניו. הטענה עולה מהציטוט ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): "פרט לקריה בירושלים בנו האומיים, כמקובל, ארמון חוץ, ובעקבות החשמונאים קבעו את מקומו ביריחו". כלומר, **החשמונאים בנו ביריחו עוד לפני שעשו זאת האומיים**. הטענה עולה מהציטוט ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (3): "חפירות ארכאולוגיות לרגלי הר הבית בירושלים חשפו תגליות רבות מתקופת בית אומיה, תקופה שאין בידינו כמעט שום תיעוד כתוב ממנה, והמידע עליה מגיע בעיקר מממצאים ארכאולוגיים כגון אלוי". כלומר, הטענה לפיה **לא נותרו שרידים ארכאולוגיים רבים מימי האומיים אינה** עולה מהקטע, מה שכמעט ולא נותר הוא תיעוד כתוב מאותה תקופה. לכן זו התשובה הנכונה.

לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם את התשובה הנתרת:

תשובה (4): "מכוש החופרים העלה שרידים של קריית שלטון גדולה...", "פרט לקריה בירושלים בנו האומיים". כלומר, **השרידים מתקופת בית אומיה שנמצאו ליד הר הבית הם שרידים של מבני ממשל**. הטענה עולה מהציטוט ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (3).

קטע קריאה (שאלות 18-23)

- 18.** עלינו למצוא בתשובות עדות שתחזק את טענתו של מוסקוביץ'. נקרא את הפסקה ונבין מהי טענתו של מוסקוביץ' בטרם ניגש לתשובות.
- בפסקה הראשונה מתואר מחקר שביקש לבדוק איזה רוטב עגבניות הוא המוצלח ביותר מבין ארבעים וחמש גרסאות שונות. תוצאות המחקר הראו שאין רוטב אחיד שמקובל על כולם, וכמו כן, ככל שרוטב מסוים מוצא חן יותר בעיני נבדקים מסוימים, כך הוא מוצא חן פחות בעיני אחרים. המסקנה של מוסקוביץ' הייתה **שבכל הנוגע למזון, ... הרדיפה אחר האוניברסלי מיותרת, מפני שהוא כלל אינו קיים**". כלומר, אין טעם אחיד מקובל על כולם, ומה שאחד אוהב האחר לא אוהב.
- כלומר, עלינו לחפש מקרה שבו מאכל מסוים שאדם אוהב האחר לא אוהב.
- קעת נבדוק את התשובות המוצעות ונראה כי תשובה (2) מתאימה בדיוק.
- תשובה (2): רועי אוהב סלט המכיל גזר, ואילו מיכל טוענת שטעמו המתוק פוגם בטעמו החמצמץ של הסלט החביב עליה.
- תשובה (2).**

- 19.** מהפסקה השנייה עולה כי הטענה של משרד החקלאות האמריקני לפיה הבנוואט מסוכן לבריאות הביאה לכך שחלק מיצרני הקטשופ מצאו דרך להחליף את הבנוואט, ושהקטשופ החדש שייצרו (זה שאנו מכירים היום) הביא לכך שקטשופ הבנוואט נעלם מהעולם. כלומר, **הטענה הביאה לפיתוחו של הקטשופ המוכר לנו כיום**.
- תשובה (2).**

- 20.** נשאלנו איזו מן האפשרויות המוצעות משלימה נכונה את המשפט על פי הקטע. נקרא אותו וניגש לבדוק את התשובות המוצעות.
- התשובה הנכונה היא תשובה (4): בעובדה שהקטשופ **הופיע בתחילת המאה ה-20 הוא בעל מעמד בלתי מעורער גם כיום** יש כדי לחזק את **הסברה שהייתה נפוצה עד 1986**. בתחילת הקטע (שורות 1-3) נכתב שדע 1986 רווחה הסברה "שלכל מאכל יש מתכון מושלם, המשלב באופן כה מוצלח בין מרכיביו, עד שכל מי שיטעם ממנו יתאהב בו מייד". בהמשך הקטע נכתב על הקטשופ של ימינו שהוא "מצליח לשמור על הבלעדיות שלו למרות כל הניסיונות לגוון אותו" (שורה 19), כלומר כולם אוהבים את המתכון שלו. מכאן שהוא מחזק את הסברה שלכל מאכל יש מתכון מושלם שכולם יאהבו, ולכן המשפט שמתקבל נכון על פי הקטע. זו התשובה הנכונה.
- הערה: הטענה של מוסקוביץ' היא שבכל הנוגע למזון, לא ניתן למצוא טעם אחיד שכולם אוהבים. לכן, העובדה שכיום כולם מעדיפים את אותו קטשופ, או שאנשים אינם צורכים קטשופ עם עלי הבזיליקום (תשובות (2) ו-(3)) עומדות דווקא בסתירה לטענתו. לכן, המשפט המתקבל בתשובות (2) ו-(3) אינו נכון על פי הקטע, והתשובות נפסלות.
- תשובה (4).**

- 21.** נשאלנו איזה מהמאפיינים שבתשובות **אינו** מאפיין גם את הקטשופ המבוסס על בנוואט וגם את הקטשופ הנפוץ היום, אלא רק אחד מהם. נקרא את הפסקה השלישית ולאחר מכן ניגש לבדוק את התשובות המוצעות.
- בסוף הפסקה השנייה נכתב שקטשופ הבנוואט נעלם מן העולם. לאחר מכן, בפסקה השלישית נכתב שהקטשופ הנפוץ כיום מצליח לשמור על הבלעדיות שלו למרות הניסיונות לגוון אותו, מכיוון שהוא משלב את כל חמשת הטעמים הבסיסיים: מלוח, מתוק, חמוץ, מר ואוממי.
- על השינויים שעבר הקטשופ נכתב (החל משורה 24): "מלכתחילה היה הקטשופ **מריר ומלוח**, ואחרי עידן הבנוואט ה**וכפלה בו כמות הסוכר**, כדי לאזן את טעמו החמוץ שהתחזק עקב **הגדלת כמות החומץ**". כלומר, גם הקטשופ המבוסס על בנוואט היה מלוח, הכיל סוכר וחומץ (אם כי בכמויות נמוכות יותר מהקטשופ של ימינו). תשובות (1), (2) ו-(4) נפסלות, ומכאן שתשובה (3) נכונה.

כמו כן, בשורה 25 נכתב על הקטשופ של ימינו: "בנוסף, המעבר לשימוש בעגבניות בשלות העניק לו גם טעם אוממי". כלומר, הקטשופ המבוסס על בנוזאט לא היה מבוסס על עגבניות בשלות ולכן לא התאפיין בטעם אוממי.

תשובה (3).

22.

נשאלנו איזו מהטענות שבתשובות משתמעת מהפסקה האחרונה. נקרא אותה וניגש לבדוק את התשובות:

תשובה (1): הטענה לפיה הורים לילדים בגיל גן אינם מקפידים מספיק על מניעת מזון שעלול להיות מסוכן לילדיהם אינה עולה מפסקה. לכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): הטענה לפיה הורים מתחילים להעשיר את תפריט ילדיהם רק שהללו מגיעים לגיל הגן אינה עולה מהפסקה. מהפסקה עולה כי הורים מנסים להעשיר את תפריט ילדיהם מדי יום ביומו, ללא קשר לגיל (שורות 28-29). ההתייחסות היחידה לגבי גיל גן הוא שילדים בגיל גן נוטים להיות נאופוביים (שורות 26-27).

תשובה (3): הטענה לפיה כיום נקרים בפניהם של ילדים פחות מזונות שאינם מכירים מבעבר אינה עולה מהפסקה. בפסקה אין כל השוואה בין כמות המזונות החדשים שילדים נחשפים אליהם היום ביחס לעבר, ולכן התשובה נפסלת.

פסלנו שלוש תשובות ולכן התשובה הנותרת בהכרח נכונה. לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם אותה:

תשובה (4): בתחילת הפסקה נכתב שילדים בגיל גן נוטים להיות נאופוביים, נטייה שמשמעה הימנעות מטעמים ומאכלים לא מוכרים, ושהנטייה מנעה מהם לאכול מאכלים מסוכנים ובכך עזרה להם לשרוד. בהמשך הפסקה נכתב שכדי להתמודד עם הנאופוביה אצל ילדים ההורים מנסים להעשיר את תפריט ילדיהם במאכלים חדשים על ידי הטבעתם בקטשופ, מה שמאפשר לנו להסיק שהיא גורמת להם להימנע גם ממזונות שאינם מסוכנים להם. זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

23.

נתבקשנו לסכם את הטענות הנטענות בקטע בצורה הטובה ביותר.

נסכם בקצרה את הקטע בטרם ניגש לתשובות.

מהפסקה הראשונה עולה כי בניגוד לדעה הרווחת בכל הנוגע לאוכל אין טעם אוניברסלי שמקובל על כולם. מהפסקה השנייה עולה כי טעמו של הקטשופ של ימינו הוא דווקא אוניברסלי. בפסקה השלישית מנסים להסביר מדוע בניגוד למאכלים אחרים טעמו של הקטשופ אוניברסלי. אחת הסברות היא שהדבר נובע מכך שהקטשופ של ימינו משלב בין כל הטעמים הבסיסיים (מלוח, מתוק, חמוץ, מר ואוממי). בפסקה הרביעית מספקים הסבר נוסף – ילדים הם נאופוביים, ולכן מסתייעים בקטשופ כדי לנסות מאכלים חדשים.

קעת נעבור על התשובות ונראה כי תשובה (2) לפיה ההעדפות הנוגעות למאכלים בדרך כלל אינן אוניברסליות; בכל הנוגע לקטשופ, ההעדפה דווקא אוניברסלית; הימצאותם של כל הטעמים הבסיסיים בקטשופ מסבירה מדוע הוא כה אהוב; הנטייה לנאופוביה מסבירה מדוע דווקא ילדים צורכים הרבה קטשופ מסכמת באופן מושלם את הקטע.

תשובה (2).